

Styrdokument eller individuellt engagemang – vad är egentligen bäst för att kommuners energi- och klimatarbete ska få genomslag?

Trots att samhällets fokus på klimatfrågan har ökat och att det idag talas allt mer om de klimatutmaningarna vi står inför, behövs det ytterligare insatser. I denna fråga spelar Sveriges kommuner en central roll vilket förutsätter kommunalt engagemang och initiativ. Hur kommunerna ska arbeta med energi- och klimatfrågorna på ett så effektivt sätt som möjligt är dock inte alltid självklart. Kommuner har olika förutsättningar och strukturen över hur arbetet utformas varierar. Kommuners energi- och klimatarbete kan bland annat drivas utifrån styrdokument eller initiativ från särskilt engagerade medarbetare inom kommuners organisation.

Att kommuner arbetar utifrån traditionella styrdokument har visat sig vara ett viktigt verktyg men det är ingen garanti för att det sker ett aktivt energi- och klimatarbete. Även andra metoder och drivkrafter såsom eldsjälarna inom kommunen som tar initiativ till att starta projekt samt olika typer av nätverks- och samarbetsprojekt har visat sig vara viktiga verktyg och arbetssätt. Detta examensarbete har genomförts i samarbete med Energikontoret Skåne och syftade till att undersöka hur kommuner arbetar med energi- och klimatfrågor. Det gjordes en inventering av Skånes 33 kommuners styrdokument till följd av ett beslutsunderlagsindex som tagits fram. Beslutsunderlagsindexet indikerade kommuners ambition gällande energi- och klimatfrågor och användes därefter som en urvalsmetod, tillsammans med en rad andra urvalsparametrar, för identifiering av de kommuner som var särskilt intressanta att studera vidare.

Genom att intervjua tjänstemän i utvalda kommuner som arbetar med energi- och klimatfrågor kunde bland annat kommunens arbetssätt, drivkrafter och svårigheter identifieras. Vidare studerades hur aktivt kommunernas arbete var samt hur prestandan påverkades av vilka typer av metoder som använts.

Undersökningen har visat att styrdokument ses som ett viktigt verktyg för att leda kommuners energi- och klimatarbete. Dock har det framkommit att styrdokument inte alltid efterlevs, vilket ses som ett stort problem. De andra metoderna, så som initiativ och drivkrafter från kommunens eldsjälarna, som studerats har också visat sig vara viktiga och avgörande för att kommuners energi- och klimatarbete ska få genomslag. Slutsatserna som kan dras är att kommunernas framgångar i sitt arbete inte enbart handlar om vilka metoder som använts. Snarare handlar det om god förståelse för arbetet och förankring på alla nivåer i kommunen. Det krävs fortsatt arbete inom kommunerna för att effektivt finna metoder för hur politiker och tjänstemän kan inspireras till att arbeta med dessa frågor. Samverkan såväl inom som mellan kommuner har visat sig vara ett väsentligt nyckelord.

Handledare: **Stefan Anderberg**

Examensarbete 30 hp i miljövetenskap med inriktning tillämpad klimatstrategi 2012

Miljövetenskapliga institutionen, Lunds universitet

Energikontoret Skåne